

Wellamo-opisto

Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä

Musiikki

Arviointikriteerit

Harmonikansoitto

Musiikin hahmottaminen

Soittaminen ja laulaminen

Kriteeri 1: Soittimen tuntemus

- Harmonikan rakenne ja toiminta
 - harmonikan osat
 - miten ääni syntyy
 - palkeenkäyttö
 - soittimen käsittely
- Luonteva soittoasento
 - istuma-asento, tuolin korkeus, jalat tukevasti maassa
 - soittimen paikka sylissä, basso- ja olkaremmien tuki
 - selän ja käsien luonteva asento

Kriteeri 2

Soittotekniikka

- Käsien erilaiset toimintaympäristöt (oikea- vasen)
- miten käsivarsi, kyynärvarsi, ranne, sormet toimivat = käsien elastisuus
- Kädet yhdessä soittaminen

- Sorminumerot, ja merkittyjen numeroiden noudattaminen
- Palkeenkääntöjen hahmottaminen ja paljemerkkien noudattaminen, fraseeraus
- rekistereiden hallinta
- Korukuvioiden soittaminen
- repetitio
- palje- ja sormiartikulaatioiden yhdistelmät
- vibraton tuottaminen eri tavoin
- Asteikot, murtosoinnut ja kadenssit
- Pariäänet
- Luonnollinen hyvä sointi, ja sen etsiminen
- Balanssi
- Moniäänisen tekstuurin eri kerrosten hallinta ja esiintuominen tarkoituksen mukaisella tavalla
- Melodian esiintuominen
- Virtuosisuus
- Peukalon vienti kämmenen alle
- Kosketustavat

Kriteeri 3

Harjoittelemaan oppiminen

- Säännöllinen harjoittelu
 - Oma-aloitteisuus harjoittelussa
 - Tavoitteiden asettaminen harjoittelun suhteen opettajan kanssa tai yksin
 - Harjoittelun kohdistaminen vaikeisiin paikkoihin
- Helpon melodian laulaminen (oma kappale) nuottinimillä, valinnaisella tavulla, tai (esim. itse keksityillä) sanoilla
- Ulkoa soittaminen työtapana
- Keskittyminen harjoittelun aikana harjoiteltavaan asiaan
- Helppojen melodioiden soittaminen korvakuulolta
- Helppojen melodioiden säestämien korvakuulolta

Kriteeri 4

Yhteismusisointi

- Yhteismusisointiin tutustumista (esim. oman opettajan kanssa)
- Osallistuminen opiston järjestämään yhteismusisointitoimintaan
- Aloitusten ja lopetusten näyttäminen toisille soittajille
- Oman ja toisten soiton kuunteleminen yhteismusisoinnin aikana, ja siihen reagoiminen
- Sujuva yhteissoitto, tempoon sopeutuminen

Kriteeri 5

Vapaasäestys

- Reaalisointumerkit
 - Perusmuotoiset soinnut
 - Sointujen kääntäminen kaikkiin asemiin
- Kappaleiden soittaminen reaalisointumerkeistä: melodia ja soinnut
- Helpon melodian säestäminen I IV V soinnuilla
- Helpon melodian soinnutus I IV V soinnuilla
- Kompit, eri tyylisiä säestyksiä
- Transponointi

Kriteeri 6

Laulun ja rytmien harjoittaminen ja yhdistäminen (laululeikit) musiikin hahmottamisen ryhmäopetuksessa

- helppojen melodioiden laulaminen yhdessä
- rytmit ja rytmien yhdistäminen lauluun
- liikkeen yhdistäminen lauluun
- kaanonit
- solmisointi ja käsimerkit
- intervallit solmisoiden

Esittäminen ja ilmaiseminen

Kriteeri 1

Esittäminen

- Esiintyminen ryhmätunnilla tms.
- Esiintyminen matineassa tai konsertissa
- Lavakäyttäytyminen
 - Kumarrukset ennen ja jälkeen esityksen
 - Siisti, asianmukainen pukeutuminen
 - Rauhallinen lavaolemus
- Asennoituminen esiintymiseen
 - Halu onnistua
 - Halu yrittää parhaansa
 - Pettymysten sietäminen
 - Onnistumisista nauttiminen
- Esiintymisen läpikäyminen jälkikäteen / itsearviointi
- Virheiden ohittaminen esitystilanteessa
- Esityksen kuunteleminen antaen esiintyjälle työrauha (yleisökäyttäytyminen)

Kriteeri 2

Ilmaiseminen

- Erialaisten tunnetilojen, sävyjen ja karaktereerien esiintuominen soittamalla
- Perustempon hallinta; sykkeen ylläpito, hidastukset ja nopeutukset
- Dynamiikka
- Balanssi
- Fraseeraus
- Artikulaatio
 - Legato
 - Staccato
 - Portato

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Kriteeri 1

Kuunteleminen

- Oman soiton havainnointi soittaessa
- Oman soiton kuunteleminen tallenteelta (esim. kännykällä äänitettynä)
- Luokkatuntien / matineoiden / konserttien kuunteleminen

Kriteeri 2

Musiikin hahmottaminen

- Kappaleen kokonaisuuden hahmottaminen
- Eri tyylien tunteminen ja ymmärtäminen

Kriteeri 3

Notaation ja musiikin käsitteiden oppiminen ja hahmottaminen kuunnellen, kirjoittaen ja säveltäen (musiikin hahmottamisen ryhmäopetus)

- nuottien nimet, oktaavialat ja nuottiavaimet
- nuottien ja aika-arvojen kirjoittaminen g- ja f-avaimelle
- sävellajien, asteikkojen ja tahtilajien oppiminen ja käyttö
- rytmin ja sävelkorkeuden merkitseminen kuullusta
- intervallien ja (kolmi)sointujen merkitseminen ja tunnistaminen
- Omien kappaleiden säveltäminen omaa soitinta hyödyntäen
- Musiikin käsitteiden ja termien oppiminen ja käyttö

Taiteidenvälisyys

Kriteeri 1

Tutustuminen toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin

- Kuvaamataito
- Tanssi
- Musiikkitekniologia
- Muu taiteenala

Kriteeri 2

Taideidenvälisyyden toteutuminen

- Monitaiteelliseen projektiin osallistuminen
- Aiheesta tai kuvasta improvisointi tai säveltäminen
- Oman soiton tai laulun yhdistäminen liikkeeseen